

Verantwoording groepsrisico gemeente Roosendaal

Bestemmingsplan Wouwse Plantage

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Deze verantwoording groepsrisico heeft betrekking op het bestemmingsplan Wouwse Plantage. Het plangebied omvat de kom van de kern Wouwse Plantage en een woningbouwlocatie gelegen in het uiterste noordwesten van het plangebied, direct ten noorden van de Ganzerikstraat en de Kamperfoeliestraat.

Het bestemmingsplan is conserverend van aard, met uitzondering van genoemde woningbouwlocatie. Deze biedt ruimte voor de bouw van twee vrijstaande woningen. Er tegenover is een groen gebied met de bestemming 'Tuin' geprojecteerd.

Deze verantwoording groepsrisico verwijst naar het rapport "Milieuparagraaf Bestemmingsplan Wouwse Plantage gemeente Roosendaal" d.d. 8 oktober 2012 (incl. wijziging §6 Externe Veiligheid d.d. juni 2013). Het rapport bevat ondermeer de resultaten van onderzoek naar het aspect externe veiligheid dat is uitgevoerd ten behoeve van het op te stellen bestemmingsplan. Daarbij is zowel het plaatsgebonden risico (PR) als het groepsrisico (GR) onderzocht. Voor de onderzoeksresultaten ten aanzien van het PR wordt verwezen naar het rapport.

Ten aanzien van het groepsrisico is in het rapport geconcludeerd dat een verantwoording groepsrisico dient te worden opgesteld voor Bevi-inrichtingen.

Met voorliggend document heeft de gemeente Roosendaal invulling gegeven aan de verantwoording van het groepsrisico. Voor deze verantwoording groepsrisico is advies aangevraagd bij de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant. Het ingediende advies, opgenomen in bijlage 1, is in deze verantwoording verwerkt.

1.2 Wettelijk kader

Het externe veiligheidsbeleid in Nederland berust op een tweetal kwantitatieve pijlers; het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico:

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

De norm in een nieuwe situatie voor kwetsbare objecten, zoals woningen, bedraagt de kans van 1 op 1 miljoen per jaar. Het gebied waarbinnen deze norm wordt overschreden wordt begrensd door de 10^{-6} contour. Deze norm is juridisch hard.

Groepsrisico:

Het groepsrisico is een maat om de kans weer te geven dat een incident met dodelijke slachtoffers voorkomt. Tevens wordt het groepsrisico beschouwd als maat voor de maatschappelijke ontwrichting welke kan ontstaan ten gevolge van een incident. Het gebied waarbinnen het groepsrisico dient te worden beschouwd is het invloedsgebied.

Het groepsrisico is niet ruimtelijk, met contouren, weer te geven.

Verantwoording groepsrisico inrichtingen:

De verantwoordingsplicht groepsrisico is van toepassing binnen het invloedsgebied van een risicovolle inrichting waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is. In artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle inrichtingen. Voor de toepassing van het Bevi, wordt een ruimtelijk besluit gezien als een nieuwe situatie.

Wouwse Plantage is gelegen binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting waardoor verantwoording van het groepsrisico van toepassing is. Het betreft een LPG-tankstation gelegen binnen het plangebied.

Verantwoording groepsrisico transportassen:

Naast de invloed van risicovolle inrichtingen speelt de verantwoordingsplicht groepsrisico een rol bij transportassen waarop de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen 2010 en wijziging daarop van 1 juli 2012 van toepassing is. Deze circulaire verplicht het bevoegd gezag om een beoordeling en afweging van de externe veiligheid mee te nemen bij ruimtelijke plannen die in de directe nabijheid zijn gelegen van een transportas waarover transporten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Betreffende circulaire is een voorloper van de in de Nota Vervoer Gevaarlijke Stoffen aangekondigde wettelijke verankering van het beleid, in het toekomstige Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev).

Op basis van de Circulaire dient verantwoording van het groepsrisico plaats te vinden indien sprake is van een toename van het groepsrisico als gevolg van het betreffende plangebied. Indien sprake is van een groepsrisico gelegen boven de oriënterende waarde dient altijd verantwoording plaats te vinden, ook als er geen sprake is van een toename.

Geanticipeerd wordt op het toekomstige Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev), welke de circulaire (naar verwachting) medio 2014 zal vervangen. Uit de concepttekst van dit besluit valt te lezen dat ten aanzien van de verantwoordingsplicht groepsrisico, net als bij het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), onderscheid wordt gemaakt tussen een volledige verantwoording en een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Een volledige verantwoording kan achterwege blijven indien kan worden aangetoond dat:

- a. het groepsrisico, niet hoger is dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, of;
- b. het groepsrisico, gelet op de redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen, met niet meer dan 10% toeneemt en;
- c. de oriëntatiewaarde, gelet op de dichtheid van personen, niet wordt overschreden.

Een beperkte verantwoording houdt wel rekening met de effecten van een calamiteit en vindt alleen plaats als het plangebied binnen het invloedsgebied (effectgebied) van transportassen is gelegen.

Indien sprake is van een volledige verantwoording dienen maatregelen ter beperking van het GR, alternatieve ruimtelijke ontwikkelingen met een lager GR en mogelijkheden en voorgenomen maatregelen ter beperking van de omvang van een calamiteit te worden overwogen.

Uit de milieuparagraaf en de aanvulling daarop blijkt dat geen sprake is van transport over de weg, spoor of water in en/of nabij het plangebied. Een verantwoording groepsrisico voor transport is daarom niet aan de orde.

Verantwoording groepsrisico buisleidingen:

Omdat in de directe omgeving van het plangebied Wouwse Plantage geen buisleidingen zijn gelegen die relevant zijn voor het aspect externe veiligheid, is verantwoording van het groepsrisico voor buisleidingen niet aan de orde.

2. Verantwoording groepsrisico

2.1 Toelichting

Voor het groepsrisico moet worden beschouwd welke populatie mogelijk wordt getroffen door een ongeval met gevaarlijke stoffen, in onderhavige situatie een ongeval (warme BLEVE) met een tankwagen gevuld met brandbare gassen (LPG) op de Plantagebaan of vanwege activiteiten bij de genoemde het LPG-tankstation. De gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan voor het groepsrisico zijn bekend en vormen samen met de aanwezige mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een calamiteit en de mogelijkheden tot zelfredzaamheid van in de nabijheid aanwezige personen, de basis voor de verantwoording groepsrisico.

2.2 Inrichtingen

LPG-tankstation C.P.M. Kerstens (plantagebaan 170)

Voor het vaststellen van het overwegend conserverende bestemmingsplan Wouwse Plantage, waarbij aan de feitelijke situatie niets verandert, moet voor het plaatsgebonden risico worden uitgegaan van een nieuwe situatie.

Voor bestaande situaties gelden kortere afstanden omdat rekening is gehouden met toepassing van risicoreducerende maatregelen. De maatregelen bestaan uit een hittewerende bekleding van de LPG tankwagens en het toepassen van verbeterde vulslangen. Verbeterde vulslangen worden toegepast en aanlevering van LPG door tankwagens die zijn voorzien van een hittewerende bekleding vindt sinds 2010 plaats.

Het convenant LPG-autogas heeft de LPG sector ertoe verplicht ervoor zorg te dragen dat in 2010 alle LPG-autogastankauto's zijn voorzien van een hittewerende bekleding en dat wordt gewerkt met verbeterde vulslangen. Het toepassen van deze maatregelen zou nog juridisch worden verankerd. Hiertoe was een concept LPG-besluit gepubliceerd waarin deze maatregelen waren opgenomen. Vanwege internationale concurrentie blijkt het concept LPG-besluit geen Europees draagvlak te krijgen waarop het concept op 14 februari 2013 door de Staatsecretaris I&M is ingetrokken. Door het ministerie van I&M wordt voor tankstations die nu niet aan de grotere afstanden kunnen voldoen een oplossing voorbereid.

Het ministerie van I&M heeft hiertoe een wijziging van de regelgeving in voorbereiding. Naar verwachting wordt de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zodanig aangepast dat een uitzondering wordt gemaakt voor (nader omschreven) bestaande situaties, mits gewaarborgd wordt dat de maatregelen uit het LPG-convenant worden toegepast. Door in de omgevingsvergunning van het LPG tankstation maatregelen op te nemen in een voorschrift wordt e.e.a. gewaarborgd. In de regeling zal voor deze waarborging een termijn worden opgenomen.

Deze uitzonderingsregel is van toepassing op het LPG-tankstation C.P.M. Kerstens. Nagegaan is of bij het LPG-tankstation uitvoering wordt gegeven aan de maatregelen uit het convenant. Het transport van LPG wordt voor BP verzorgd door Schenk Transport BV uit Barendrecht. Deze transporteur levert LPG vanaf 2010 uitsluitend met tankwagens voorzien van een hittewerende bekleding. In de praktijk blijken de risicoreducerende maatregelen dus toegepast te worden waardoor deze eenvoudig ambtshalve in de vergunning kunnen worden opgenomen.

Omdat hiermee is gewaarborgd dat binnen een redelijke termijn, en naar verwachting binnen de termijn die hiervoor zal worden gesteld in de beoogde wijziging van de Revi, kan worden voldaan aan de voorwaarden gesteld aan toepassing van de uitzonderingsregel, kan worden geconcludeerd dat ook voor het groepsrisico kan worden uitgegaan van toepassing van de risicoreducerende maatregelen uit het LPG-convenant.

In de omgevingsvergunning voor de activiteit milieu van tankstation Kerstens is de doorzet aan LPG vastgesteld op maximaal 499 m³ per jaar.

Binnen de invloedsgebieden van het LPG-reservoir en het vulpunt zijn zowel woningen als (geprojecteerde) vakantiewoningen gelegen. In totaal betreft het 42 woningen (incl. vakantiewoningen) hetgeen neerkomt op ca. 100 personen aanwezig in het gehele invloedsgebied.

Voor het LPG-tankstation zijn groepsrisico-berekeningen uitgevoerd met de LPG-rekentool. Groepsrisicoberekeningen zijn uitgevoerd zowel uitgaande van toepassing van risicoreducerende maatregelen (Revi 2007) als zonder toepassing van deze maatregelen (Revi 2004).

De rapportage "LPG groepsrisico berekeningsmodule Project Kerstens" d.d. 2 juli 2013 is in bijlage opgenomen.

Uit de berekeningen blijkt dat het groepsrisico in beide gevallen ruim onder de oriënterende waarde (OW) voor het groepsrisico is gelegen. Het groepsrisico zonder maatregelen zou 0,22 x OW bedragen. Het groepsrisico uitgaande van de werkelijke situatie en dus met toepassing van risicoreducerende maatregelen bedraagt 0.06 x OW.

Het plangebied is voor zover gelegen binnen het invloedsgebied van het LPG-tankstation (zowel invloedsgebied van de LPG-tank als het vulpunt) conserverend van aard waardoor er geen sprake is van een toename van het groepsrisico als gevolg van het plangebied.

2.3 Maatregelen en alternatieven

Mogelijkheden om het groepsrisico als gevolg van het LPG-tankstation te reduceren worden zoals uit voorgaande blijkt al toegepast. Deze risicoreducerende maatregelen worden in de omgevingsvergunning opgenomen. De jaardoorzet aan LPG is in de omgevingsvergunning al beperkt tot maximaal 499 m³ per jaar. Hiermee zijn de risico's (zowel plaatsgebonden als groepsrisico) ook beperkt.

Om te kunnen voldoen aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico is enkele jaren geleden de ondergrondse/ingeterpte LPG-tank verplaatst waardoor deze op grotere afstand van woningen is komen te liggen. Hierdoor is zowel het plaatsgebonden risico als het groepsrisico gereduceerd. Extra maatregelen zijn niet denkbaar.

Omdat de ontwikkelingslocatie (woningbouwlocatie ten noorden van de Ganzerikstraat en de Kamperfoeliestraat) zich niet in het invloedsgebied van het LPG-tankstation bevindt, worden bouwkundige maatregelen niet noodzakelijk en zinvol geacht.

2.4 Bestrijding en beperking van omvang calamiteit

Om effectief en efficiënt hulp te kunnen bieden ten tijde van een ongeval zijn de opkomsttijd, de bereikbaarheid en de bluswatervoorzieningen van belang. De hulpverleningsdiensten moeten voldoende capaciteit beschikbaar hebben om alle effecten binnen een kort tijdsbestek te kunnen bestrijden.

De opkomsttijd is iets meer dan 12 minuten. Hiermee wordt niet voldaan aan de norm voor de opkomsttijden van 12 minuten. De Veiligheidsregio stelt dat vanwege de te lange opkomsttijd de bluswatervoorziening nabij het tankstation optimaal in orde moet zijn, om een snelle inzet te doen.

Met betrekking tot bluswatervoorziening wordt geconcludeerd dat deze, los van bovenstaande constatering, ontoereikend is. Daarom is geadviseerd voldoende bluswatervoorziening in het plangebied en met name nabij het LPG tankstation te realiseren.

Hoewel de geadviseerde maatregelen niet direct in het bestemmingsplan geregeld kunnen worden, wordt het belang hiervan wel onderkend. Daarom zal de gemeente zal hiertoe de mogelijkheden onderzoeken en in overleg treden met de Veiligheidsregio. **PM**

Het plangebied ligt binnen het dekkingsgebied van een waarschuwings- en alarmeringsinstallatie. Dit kan worden gebruikt om de bevolking in geval van een calamiteit te waarschuwen.

Indien zich een scenario voordoet, zoals beschreven in haar advies het advies, is de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant voldoende ingericht om binnen het eerste uur materieel te kunnen leveren en de ramp te bestrijden. De medische hulpverleningscapaciteit is onvoldoende. Interregionale bijstand zal noodzakelijk zijn.

2.6 Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in staat zijn om zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. Bij een ongeval met een explosieve stof of een brandbare vloeistof komt het neer op zo snel mogelijk op veilige afstand verwijderd raken van de plaats van de dreigende explosie of plasbrand.

De Veiligheidsregio geeft in haar advies aan dat de zelfredzaamheid redelijk tot goed is. Desondanks kan de zelfredzaamheid worden verbeterd door een goede risico-communicatie. De gemeente Roosendaal heeft op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de gewenste risicocommunicatie.

Burgers worden via de website van de gemeente Roosendaal geïnformeerd over de diverse risico's en wat te doen in geval van een calamiteit door middel van duidelijke instructies. Tevens wordt op de site voor aanvullende informatie doorverwezen naar de website van de Veiligheidsregio en de

website van de Risicokaart. Verder wordt informatie (2-jaarlijks) gegeven op het “veiligheidsplein” tijdens het “Roosendaals Treffen”, jaarlijks in de huis aan huis bezorgde Gemeentegids, jaarlijks in de huis aan huis bezorgde bewaarkaart en regelmatig (preventietips) in de gemeenterubriek in De Bode. Verder zijn diverse folders over dit onderwerp vrij te verkrijgen op het politiebureau, de brandweerkazerne, het stadskantoor en de bibliotheek. Daarnaast werkt de gemeente mee aan presentaties over veiligheid bij bedrijven, instellingen, bewonersplatforms en dergelijke.

Het gemeentelijk integraal veiligheidsplan “Veiligheid , uw en onze zorg!” stelt dat communicatie over risico’s een eigen dynamiek kent. De Veiligheidsregio wil de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven stimuleren voor de fysieke veiligheid in de eigen woon- en werkomgeving. Dat kan bijvoorbeeld met het actief benutten van brandpreventieve mogelijkheden. De Veiligheidsregio zal nieuwe communicatie-instrumenten ontwikkelen die aansluiten bij de maatschappelijke ontwikkeling en behoefte. In dit verband is er expliciet aandacht voor de mogelijkheden van de sociale media.

Bijlage I: Advies Brandweer Midden- en West-Brabant

Bijlage II : Rapportage “LPG groepsrisico berekeningsmodule Project Kerstens”